

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: Externe inhuur
Bedrag: €

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort: Uitbesteding
Bedrag: €

Gedeputeerde
belast met

behandeling: Dhr. W.R.L. Nielen, MBA - Natuur

Vergadering PS: 4 juli 2025

Nr:

Agenda nr:

Vergadering GS: 27 mei 2025

Nr: 707060

Onderwerp: GS Actualiseren ganzenbeleid

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Dit Statenvoorstel bevat de toevoeging van het onderwerp 'ganzenbeleid' aan de actualisatie van de Omgevingsverordening / Omgevingsvisie 2025 in de PS vergadering van 4 juli 2025. Deze actualisatie is nodig om per 1 januari 2026 met een nieuw faunabeheerplan ganzen te kunnen gaan werken. De actuele ontwikkelingen en internationale afspraken in AEWA-verband, die in het faunabeheerplan worden beschreven, vragen om een update van het vastgelegde ganzenbeleid.

Wat willen we bereiken?

Per 1 januari 2026 willen we in de Provincie Zeeland gaan werken met een nieuw faunabeheerplan ganzen. Dit faunabeheerplan ganzen is in gezamenlijkheid met andere provincies opgesteld. In dit proces, wat de laatste anderhalf jaar heeft gelopen, heeft iedereen via een internetconsultatie en inbreng in klankbordgroepen zijn inbreng kunnen leveren. Dit geheel transparante proces is terug te vinden op www.ganzenplan.nl. U vindt hier de vastgestelde gegevensbasis en het participatieverslag.

Gedeputeerde Staten kunnen een faunabeheerplan goedkeuren indien dit niet strijdig is met de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Echter in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening staan momenteel achterhaalde teksten en vrijstellingen. Die willen we met deze wijziging eruit halen, zodat een nieuw faunabeheerplan kan worden goedgekeurd. Gedeputeerde Staten zullen na goedkeuring van het faunabeheerplan ganzen vergunningen met voorwaarden verstrekken ter uitvoering van dat faunabeheerplan.

Hierbij stellen we voor aan Provinciale Staten om "het onderwerp Ganzenbeleid mee te nemen in de lopende Actualisatie 2025 van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening."

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Wanneer de tekst in de Omgevingsvisie is aangepast en de vrijstellingen zijn uit de Omgevingsverordening gehaald, dan is alles, wat nodig is voor deze wijziging, bereikt.

Wat doen we daarvoor?

1. Aanpassing Omgevingsvisie:

In de Omgevingsvisie is de tekst momenteel als volgt:

"Het aantal ganzen (zowel broedvogels als overwinteraars) is de afgelopen decennia fors toegenomen. Met de toename van het aantal ganzen is ook de schade aan landbouwgewassen en natuur toegenomen. Het Zeeuws ganzenakkoord (2014) heeft als doel ganzenpopulaties in Zeeland duurzaam in stand te houden op een niveau waarbij een goed evenwicht wordt gevonden tussen de omvang van de van nature voorkomende populaties en de risico's die daarmee samenhangen." (zie voor de gehele tekst inzake ganzen **bijlage 1**).

Het Zeeuws ganzenakkoord is gesloten in 2014 door de partijen die in de Faunabeheereenheid Zeeland (FBE) zitten. In december 2024 is van de FBE een brief met achterhaalde punten en gevraagde beleidswijzigingen ontvangen.

Dit betreft o.a. de bepaling in het ganzenakkoord dat de populatie standganzen van de brandgans teruggebracht moet worden naar 2.300 exemplaren.
AEWA is een verdrag ter instandhouding van African-Eurasian Migratory Waterbirds.

Nederland heeft zich aan het AEWA verdrag verbonden en binnen het IPO is besloten voor alle provincies om zich daaraan te houden. Binnen AEWA zijn aan Nederland 11.000 broedparen van de brandgans toegekend. Omgerekend per provincie zijn aan Zeeland 1.510 broedparen toegekend. Middels een conversiefactor is dit omgerekend naar 6.170 exemplaren. Het doel zoals dat bepaald is in het ganzenakkoord is daarmee in strijd met de door AEWA bepaalde minimumpopulatie.

In het ganzenakkoord is tevens bepaald dat de schade veroorzaakt door standganzen van de brandgans teruggebracht moet worden naar de schade van 2011 zijnde € 3.004,-. Ondanks dat de populatie standganzen zich rond het door AEWA gestelde minimum bevindt is de getaxeerde schade vele malen hoger dan de streefschade zoals opgenomen in het ganzenakkoord.

Voor grauwe ganzen is in het ganzenakkoord afgesproken de schade terug te brengen naar het niveau van 2005. Zowel het schadebedrag van de grauwe- als de brandgans zijn nooit geïndexeerd. Uit recente jurisprudentie blijkt dat minimaal indexatie van de schadebedragen nodig is. In het ganzenakkoord is ook afgesproken dat er ganzenrustgebieden worden vastgesteld. Hieraan verandert niets.

Met de actualiteiten zal GS rekening houden in het verstrekken van vergunningen met voorwaarden.

Het voorstel voor de wijziging in de tekst van de Omgevingsvisie is:

“Het aantal ganzen (zowel broedvogels als overwinteraars) is de afgelopen decennia fors toegenomen. Met de toename van het aantal ganzen is ook de schade aan landbouwgewassen en natuur toegenomen. De Provincie Zeeland heeft als doel ganzenpopulaties in Zeeland duurzaam in stand te houden op een niveau waarbij een goed evenwicht wordt gevonden tussen de omvang van de van nature voorkomende populaties en de risico's die daarmee samenhangen.”

2. Aanpassingen Omgevingsverordening:

In de Omgevingsverordening zijn diverse vrijstellingen opgenomen voor wat betreft het beheer van ganzenpopulaties en schadebestrijding. Bij recente rechtszaken in Nederland zijn vrijstellingen juridisch kwetsbaar gebleken. Dit komt omdat ze moeilijk te onderbouwen zijn en moeilijk te bewijzen is dat ze effectief zijn, veelal door het ontbreken van gegevens. Het voorstel is nu om de vrijstellingen uit de Omgevingsverordening te halen en volledig te gaan werken met vergunningen. Het voordeel van vergunningen is dat deze op maat te verstrekken zijn, ingetrokken of veranderd kunnen worden. Om gebruik te maken van een vergunning heeft een persoon een machtiging nodig, waardoor de monitoring en gegevensverzameling gestructureerd kan plaatsvinden. In **bijlage 2** bij dit Statenvoorstel zijn de volledige teksten van de in te trekken vrijstellingen opgenomen.

Het betreft de volgende wijzigingen in de Omgevingsverordening:

- **Paragraaf 2.10.2 Vergunningvrije gevallen** wordt: **Paragraaf 2.10.2 Vergunningvrije gevallen en Ganzenrustgebieden.**

Verwijderen uit de Omgevingsverordening:

- **Artikel 2.147** Aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten Vogelrichtlijn: verbod vernielen of beschadigen nesten, rustplaatsen en eieren van vogels;
- **Artikel 2.148** Aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten Vogelrichtlijn: verbod doden van vogels;
- **Artikel 2.149** Algemene regels schadebestrijding grauwe gans;
- **Artikel 2.150** Algemene regels schadebestrijding kolgans;
- **Artikel 2.151** Algemene regels bestrijding brandgans;
- De toelichting op de bovenstaande artikelen;
- De verwijzing naar de kaart 'brandgans beheergebied' genoemd in Bijlage II Overzicht informatieobjecten, geometrie.

Toevoegen aan de Omgevingsverordening:

- Een nieuw **artikel 2.147** genaamd 'Ganzenrustgebieden' wordt als volgt: "Het is niet toegestaan in de periode van 1 november tot 1 april grauwe gans, kolgans en brandgans te doden binnen de aangewezen [ganzenrustgebieden](#)". (link aan [ganzenrustgebieden](#) toevoegen naar de kaart van de ganzenrustgebieden in **Bijlage II Overzicht informatieobjecten, geometrie**).

Wat zijn de klimaateffecten?

Er zijn geen bekende of verwachte klimaateffecten.

Wat mag het kosten?

De wijziging van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening kost niets.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op Externe inhuur (kostensoort)

Geen externe inhuur.

Communicatieparagraaf

Ganzen zijn mooie vogels, maar veroorzaken ook veel schade aan landbouw en natuur. De Provincie Zeeland past de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening aan voor het beheer van ganzen. De mogelijkheid om middels een vrijstelling ganzen te schieten of nesten te behandelen komt te vervallen. Hiertoe zal voortaan een onderbouwde vergunning moeten worden aangevraagd.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

H.M. de Jonge, voorzitter

Drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Onderwerp:

GS Actualiseren ganzenbeleid

Ontwerpbesluit

De Staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 mei 2025, nr. 707060;

besluiten:

“het onderwerp Ganzenbeleid mee te nemen in de lopende Actualisatie 2025 van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.”

Bijlagen:

1. Aangepaste tekst Omgevingsvisie
2. Te verwijderen artikelen uit Omgevingsverordening